

Związek Powiatów Polskich przedstawił negatywną opinię wobec projektu Zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna.

Brak merytorycznego uzasadnienia

Związek Powiatów Polskich wskazuje, że materiał skierowany do uzgodnień jest lakoniczny i nie pozwala na ustalenie, jakimi danymi ekonomicznymi kierował się autor projektu przyjmując współczynnik korygujący 0,4 do rozliczenia świadczeń objętych zwiększeniem kwoty zobowiązania. W rzeczywistości dokument zatytułowany „uzasadnienie” nie zawiera żadnego uzasadnienia, tylko stanowi jedynie literacki opis zaproponowanych rozwiązań.

Sprzeczność z celem współczynników korygujących

Zgodnie z §16 ust. 2 zd. 1 ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej Prezes Funduszu może ustalać współczynniki korygujące mające na celu w szczególności polepszenie jakości i zwiększenie dostępności udzielanych świadczeń.

Związek wskazuje, że co prawda przepis ten określa otwarty katalog sytuacji, w których mogą być zastosowane współczynniki, niemniej z treści rozporządzenia Ministra Zdrowia wynika, że celem prawodawcy było co do zasady zastosowanie współczynników w celu polepszenia jakości i zwiększenia dostępu do świadczeń.

Tymczasem proponowana w projekcie zarządzenia regulacja zmierza w dokładnie odwrotnym kierunku, tj. faktycznego ograniczenia dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej dla pacjentów i to w zakresach obejmujących diagnostykę obrazową i endoskopię.

Długofalowe konsekwencje

Związek ostrzega, że takie ograniczenia w przyszłości przełożą się na:

- wzrost kosztów leczenia pacjentów, zwłaszcza pacjentów onkologicznych,
- wzrost wydatków w obszarze ubezpieczeń społecznych oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- spadek dochodów z tytułu podatków dochodowych.

ZPP określa krótkowzroczność tak prowadzonej polityki zdrowotnej jako zdumiewającą.

Naruszenie kompetencji Agencji Oceny Technologii Medycznych

ZPP podkreśla, że prawo do stosowania przez Prezesa NFZ współczynników nie może być realizowane w oderwaniu od przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym w sposób naruszający kompetencje innych organów i instytucji oraz w sposób powodujący pośrednio ograniczenie prawa pacjentów w dostępności do świadczeń, do których dostęp co do zasady nie jest limitowany.

Wydawanie rekomendacji w sprawie określania lub zmiany poziomu lub sposobu finansowania świadczenia gwarantowanego oraz realizacja zadań związanych z określeniem taryf świadczeń należy do zadań Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Związek nie kwestionuje potrzeby efektywnego wydatkowania środków na ochronę zdrowia, ale wskazuje, że jest różnica pomiędzy efektywnym wydatkowaniem środków a arbitralną zmianą zasad finansowania świadczeń nie popartą żadną analizą finansową.

Naruszenie przepisów o terminach płatności

ZPP wskazuje, że zmiana terminów rozliczenia świadczeń z kwartalnych na roczne oczywiście narusza przepisy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Już obecne zastosowanie praktyki rozliczeń po kwartale oraz utrudnianie przez NFZ możliwości wystawiania faktur przez świadczeniodawców budzi wątpliwości. Tymczasem proponowana w projekcie zmiana idzie dużo dalej.

Argumentacja na podstawie Dyrektywy UE

Związek powołuje się na motyw 3 Preambuły do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, w którym prawodawca unijny wskazał, że „opóźnienia w płatnościach mają negatywny wpływ na płynność finansową i komplikują zarządzanie finansami przedsiębiorstw”. ZPP przytacza także, że w motywie 17 wskazano, iż: „Płatność dłużnika powinna być uważana za opóźnioną, a zatem uprawniającą do odsetek za opóźnienia w płatnościach, w przypadku gdy wierzyciel nie dysponuje należną kwotą w stosownym terminie, pod warunkiem że wypełnił swoje zobowiązania prawne i umowne.”.

W motywie 28 Preambuły do Dyrektywy wskazano, że „dyrektywa powinna zakazać nadużywania swobody zawierania umów na niekorzyść wierzyciela. W konsekwencji w przypadku gdy jakiś warunek w umowie lub praktyka dotyczące daty lub terminu płatności, stopy procentowej odsetek za opóźnienia w płatnościach lub rekompensaty za koszty odzyskiwania należności nie są uzasadnione warunkami przyznanymi wierzycielowi lub służą przede wszystkim temu, aby przysporzyć dłużnikowi dodatkowej płynności finansowej na koszt wierzyciela, może to zostać uznane za takie nadużycie.”. Myśl ta znajduje rozwinięcie w art. 7 Dyrektywy poświęconym nieuczciwym warunkom umów i praktyk.

Stanowisko doktryny prawniczej

Na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych w art. 8a wskazano, że strony transakcji handlowej nie mogą ustalać daty doręczenia faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi.

Związek powołuje się na doktrynę prawniczą, która przyjmuje, że „celem omawianej regulacji jest wyeliminowanie możliwości zawierania porozumień, które prowadziłyby do nadmiernego odsuwania w czasie doręczania faktury”.

ZPP konkluduje: skoro strony transakcji nie mogą ustalać daty doręczenia faktury lub przyjmować rozwiązań mogących służyć omijaniu rozwiązań przewidujących maksymalne terminy zapłaty, to tym bardziej takich rozwiązań nie może jednostronnie narzucać dłużnik, w tym przypadku NFZ.

Podstawa prawna do konsultacji

Uzasadniając udział w konsultacjach projektu zarządzenia, Związek Powiatów Polskich powołuje się na art. 4 ust. 6 Europejskiej karty samorządu lokalnego (ratyfikowana umowa międzynarodowa), zgodnie z którym wspólnoty lokalne powinny być konsultowane, na ile to możliwe, w dogodnym czasie i we właściwy sposób, podczas procesów planowania i podejmowania decyzji we wszystkich bezpośrednio je dotyczących kwestiach.

Z art. 9 ust. 6 Karty wynika, że wspólnoty lokalne powinny być konsultowane we właściwy sposób, co do sposobów przydzielania im redystrybuowanych zasobów. Związek dodaje, że zgodnie z art. 10 Karty w wypełnianiu swoich uprawnień wspólnoty lokalne mają prawo do współpracy oraz do zrzeszania się, w ramach prawa, z innymi wspólnotami lokalnymi, by urzeczywistniać zadania interesu wspólnego.

ZPP przypomina, że zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Z art. 6 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej wynika, że samorząd realizuje zadania z zakresu zdrowia m.in. poprzez prowadzenie podmiotów leczniczych.

Nie ulega zatem wątpliwości, że projekt zarządzenia znacząco zmieniającego zasady finansowania świadczeń opieki zdrowotnej wprost odnosi się do zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zdrowia, które są realizowane przez podległe im podmioty.